

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 47 (2)

IZDAN 10. oktobra 1922

PATENTNI SPIS ŠT. 604.

Vlaho Kučera, stud. više tehn. škole.

Uklopljeni zamašnjak gravitacije.

Prijava od 20. maja 1921.

Važi od 1. decembra 1921.

Princip se konstrukcije osniva po meni konstatiranom — principu — o rotaciji nehomogenih telesa (kolo s pretegom) s 2 stupnja slobode i dvostrukoj primeni njihala kojim se principom postizava — što se iz konstrukcije jasno razabire — laka i brza transformacija pravocrtanoga gibanja, u kružno, te opet uvećanjem broja ti raja njihala (koji postaju sve kraći) sve veća brzina rotacije.

Konstrukcija (prema nacrtu):

1.) Kolo zamašnjaka (a) masivno gradjeno, koje imade na jednom delu svoje periferije razmernu s težinom samoga kola — pretegu (b). (Omer težina zamašnjak-pretega 3:1 do 4:1).

2.) Kolo zamašnjaka s pretegom, kao jedan kruti sistem (potpuno kružno njihalo obzirom na pretegu) — više preko osovine zamašnjaka u ležajima dviju motaka (c) — koje onda čine sa sistemom: zamašnjak pretega — jednostavno njihalo s osovinom i-i kao centrum njihanja.

3.) Celi sistem — zamašnjak, pretega, njihalo — spojen je motkama (d), koje hvataju pomično unaokolo ležaja pomične osovine zamašnjaka. Ove prenosne motke (d) spojene su s druge strane o 2 (odnosno više) — jednokrake poluge (e) koje imaju

čvrsti oslonac (f) na donjem kraju, a na gornjem već o pogonu ovisan spoj (g).

4.) Prenos sabrane energije zamašnjaka naznačen je u nacrtu s 2 remenice na osovinama: h-h i k-k;

Delovanje: iz nacрта se može razabrati sledeći način delovanja, odnosno prenosa radnje:

1.) Položaj pretege neka je kao u nacrtu t. j. najviši — njihalo (c) neka je pomaknuto posve desno, čemu će konstruktivno odgovarati i pomicanje poluga (e) na desno;

2.) Pretega pomaknuta iz svoga položaja primerice u smeru kazala na uri, pada usled sile teže pokružnici; teoretski bi se digla do početnoga položaja, ali to se ne zbiva usled poznatih razloga: trenja, otpora i t. d.

3.) Ponavljajući ovo gibanje — njihanje: levo-desno, preko pogona (g), kojim se ujedno dodaje povoljna radnja, dobiva se sve bržu i praktički jednoliku rotaciju zamašnjaka, usled sve kraćih i bržih titraja njihala.

Ovom je konstrukcijom omogućeno posve jednostavnim načinom pretvaranje pravocrtanoga gibanja u kružno; polučeno je ne razmerno slabu, malu silu (kod pogona g) ne dostatan broj titraja (poluga e i c) postići razmerno jaki efekat prenosa energije. Prenos se obavlja gotovo direktno, bez

